

УДК 346:327:061.1

DOI:10.5281/zenodo.11919006

Н.В. Шибасва, д-р. екон. наук., доц. (ДБТУ, Харків)

Т.О. Бабан, канд. екон. наук., доц. (ДБТУ, Харків)

ПРОГРЕС УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ГАРМОНІЗАЦІЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІЗ ЗАКОНОДАВСТВОМ ЄС

Європейський Союз – унікальне партнерство між 27 європейськими країнами, які разом займають більшу частину європейського континенту. В ЄС проживає близько 447 мільйонів людей, що становить 6% населення світу.

У 2014 р. Верховна Рада України та Європейський Парламент синхронно ратифікували Угоду про асоціацію між Україною та ЄС [1].

У лютому 2022 року Україна подала заявку на членство в ЄС та отримала статус кандидата в ЄС у червні 2022 року. ЄС інтегрує нових членів через процес Розширення, коли країни-кандидати виконують низку політичних та економічних умов. Процес заохочує демократичні та економічні реформи в країнах, які хочуть стати членами ЄС, і сприяє більшій стабільності та процвітанню в Європі.

Європейська Комісія 17 червня 2022 року надала сім рекомендацій Україні щодо акцентів у проведенні реформ: реформа органів судового управління, зміни правил надання аудіовізуальних медіа-послуг, реформа Конституційного Суду України, протидія і запобігання корупції, боротьба з шахрайством і відмиванням грошей, впровадження антиолігархічного законодавства, а також удосконалення законодавчої бази про національні меншини.

Важливою складовою проведення реформ є узгодження законодавства України із законодавством ЄС. Процес було розпочато у 2014 р. на основі Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. За офіційною інформацією на початок 2024 р. виконано 77 % від загального обсягу зобов'язань за цією Угодою, у тому числі в основних галузях економіки.

Для оцінки стану імплементації актів права ЄС в українське законодавство Україна провела селф-скринінг: за 6 місяців було проаналізовано близько 28 тисяч нормативно-правових актів та визначено акти, які вже імplementовано та які, ще потребують імплементації.

Упродовж 2023 року Україна та ЄС підтримували інтенсивну політичну і секторальну взаємодію на найвищому, високому та

експертному рівнях для продуктивного обміну досвідом і отримання допомоги сторони ЄС з метою інтенсифікації проведення визначених реформ.

Прогрес у виконанні Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом збільшився у 2023 р. на 5% (до 77%, починаючи з 2014 р.) [2].

Водночас прогрес за різними сферами має суттєві відмінності. Найбільший прогрес виконання угоди про асоціацію за 2014–2023 рр. мають такі сфери, як: інтелектуальна власність – 98%, статистика та обмін інформацією – 96%, гуманітарна політика – 94%, освіта, навчання та молодь – 94%, юстиція, свобода, безпека права людини – 92%, політичний діалог, національна безпека та оборона – 91%.

Найменший прогрес мають сфери фінансового співробітництва та боротьби з шахрайством – 24%, транспорт, транспортна інфраструктура, поштові та кур'єрські послуги – 56%, митні питання – 61%.

Прискоренню прогресу сфері захисту інтелектуальної власності сприяло набрання чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності», який сприятиме досягненню європейського рівня захисту прав інтелектуальної власності та удосконаленню захисту прав інтелектуальної власності у судовому порядку [3].

З метою наближення національної статистичної практики до стандартів та вимог ЄС, протягом 2023 р. Державна служба статистики України продовжувала здійснення робіт із розробки, актуалізації та удосконалення методологічних положень та звітно-статистичної документації державних статистичних спостережень.

Для адаптації законодавства України до стандартів ЄС у сфері гуманітарної політики розпорядженням Кабінету Міністрів України № 850-р затверджено Державну цільову національно-культурну програму «Єдність у розмаїтті» на період до 2034 року [4].

В освітній сфері на кінець 2023 р. розроблено більшу частину стандартів вищої та професійної освіти. Україна активно бере участь у програмі ЄС «Еразмус+» і використовує всі надані можливості.

За показниками 2023 р. найвищі темпи прогресу мали такі сфери, як: захист прав споживачів – 32%, соціальна політика і трудові відносини – 25%, громадське здоров'я – 12%. Жодного прогресу в 2023 році не відбулось по таким сферам як управління державними фінансами, статистика та обмін інформацією, фінансове співробітництво та боротьба з шахрайством.

З метою гармонізації системи захисту прав споживачів в Україні з практиками ЄС було прийнято Закон України «Про захист прав споживачів» (набирає чинності через рік з дня його опублікування, але не раніше дня припинення чи скасування воєнного стану) [5].

У сфері соціальної політики України дотримується своїх зобов'язань перед громадянами, також, розроблені законопроекти, спрямовані на імплементацію Директив, зазначених у Додатку XL Угоди про асоціацію.

В умовах збройної агресія РФ Україна продовжує наближати систему громадського здоров'я до європейських стандартів. У 2023 р. ухвалено Закони «Про систему громадського здоров'я» та «Про лікарські засоби».

Гармонізація нормативно-правового забезпечення економічної діяльності України із законодавством ЄС в цілому має позитивні аспекти, які сприяють розвитку країни і зміцненню її позицій на європейській арені.

8 листопада 2023 р. Європейська Комісія оприлюднила Звіт про прогрес України в рамках Пакету розширення 2023, у якому здійснено оцінку рівня готовності України до вступу в ЄС, як країни-кандидата. Визнанням прогресу України на шляху наближення законодавства до стандартів ЄС стало історичне рішення про відкриття переговорів про вступ із Україною.

Інформаційні джерела

1. Угода про асоціацію. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/evropejska-integraciya/ugoda-pro-asociasu>
2. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2023 рік. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/Zvit-pro-vykonannya-Ugody-pro-asotsiatsiyu-mizh-Ukrainoyu-ta-YEvropejskym-Soyuzom-za-2023-rik.pdf>
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності» № 2974-IX від 20.03.2023р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2974-20#Text>
4. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової національно-культурної програми «Єдність у розмаїтті» на період до 2034 року» № 850-р від 26.09.2023р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/850-2023-%D1%80#Text>
5. Закон України «Про захист прав споживачів» № 3153-IX від 10.06.2023р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3153-20#Text>